

Azylové právo v ČR

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá úpravou poskytování mezinárodní ochrany uprchlíkům v České republice. Azylové právo je v České republice upraveno jak zákonem o azylu, tak zákonem o dočasné ochraně, a vzhledem k povaze mezinárodní ochrany, jež spadá do výhradní kompetence Evropské unie, je důležitá i unijní úprava známá kolektivně jako Společný evropský azylový systém. V neposlední řadě jsou klíčové i definice vycházející z mezinárodního práva, a to konkrétně z Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků.

Mezinárodní ochrana je poskytována osobám, které ze strachu z pronásledování nebo krutého zacházení musely utéct ze své domoviny, která jim není schopna zajistit ochranu, případně přímo je i původcem pronásledování. V České republice se poskytuje jako azyl, doplňková ochrana nebo dočasná ochrana, přičemž poslední z vyjmenovaných je v současnosti s ohledem na rozsáhlou uprchlickou vlnu z Ukrajiny nejviditelnější a nejrelevantnější.

Tato diplomová práce se dělí do pěti kapitol, přičemž kapitola první si dává za úkol seznámit čtenáře se základními pojmy azylového práva včetně stručného popisu jeho bohaté historie. Druhá kapitola přehledně vyjmenovává a popisuje poměrně velké množství pramenů práva, které jsou pro poskytování mezinárodní ochrany v České republice relevantní. Třetí kapitola si dává za cíl provést čtenáře procesem získání azylu a doplňkové ochrany, a to včetně doporučujících postupů, které mají vzhledem ke zranitelnosti některých osob žádajících o mezinárodní ochranu specifický význam. Kapitola čtvrtá se zaměřuje na dočasnou ochranu, porovnává ji s mezinárodní ochranou podle zákona o azylu a vymezuje základní procesní postup. Pátá kapitola potom analyzuje současnou bezprecedentní uprchlickou situaci vyvolanou válkou na Ukrajině, konfrontuje úpravu zákona o dočasné ochraně s faktickou situací a podává ucelenou zprávu o vývoji legislativy, která na masivní příliv uprchlíků musela urychleně reagovat. Diplomová práce zároveň podává i statistická data počtu žadatelů o mezinárodní ochranu, aby čtenáře seznámila s rozsahem využívání mezinárodní ochrany v českém prostředí v průběhu let.

Samotný závěr diplomové práce pak shrnuje možnosti uprchlíků, kteří na české území přijdou se záměrem získat zde ochranu, jakož i zdůrazňuje význam, důležitost a aktuálnost azylového práva a jeho úpravy v České republice.